

Ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma - VASU näkökulmia

- ❖ Toimiva kasvattajayhteisö merkitsee tiimityötä. Tiimityö on luottamusta, sitoutumista, valintojen tekemistä, työn jakoa ja sopimuksia. Tiimityöhön kuuluu olennaisena osana avoin keskustelu, palautteen antaminen ja saaminen sekä oman ja yhteisen työn arviointi.
- ❖ Lapsen päivästä muodostuu **kokonaisuus**, jossa kaikki päivän tilanteet mahdollistavat kasvun, kehityksen ja oppimisen. Lapselle annetaan tilaa ja aikaa leikkiä ja ilmaista itseään monin eri keinoin. Varhaiskasvatuksessa otetaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet ja hyväksytään erilaisuus. Nämä varhaiskasvatuksen **ulottuvuudet painottuvat eri tavoin eri-ikäisillä lapsilla**. Samoin niiden merkitys vaihtelee erilaisissa tilanteissa.
- ❖ **Lapsen vasu:** Suunnitelman laadinnassa huomioidaan huoltajien näkemykset lapsesta sekä kasvattajien kokemukset lapsesta lapsiryhmässä. Keskustelun kautta syntyy yhteisiä päätöksiä ja sopimuksia siitä, miten toimimalla edistämme lapsen kasvua ja oppimista kussakin asiassa. Suunnitelman perusteella kaikki lapsen kanssa työskentelevät kasvattajat voivat toimia johdonmukaisesti **lapsen yksilölliset tarpeet tiedostaen**. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan sisällytetään lapsen mahdollinen tuen tarpeiden määrittely.
- ❖ Ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu valtakunnalliseen varhaiskasvatus-suunnitelmaan, yksikkökohtaiseen vasuun sekä lapsiryhmän lasten yksilöllisiin vasuihin. **Ryhmävasussa ratkaistaan, miten lapselle ominaiset tavat toimia tulevat huomioiduksi ryhmän toiminnassa, mihin toiminnan suunnittelussa tulisi keskittyä ja mitkä asiat ovat olennaisia lapsen kehityksen tukemiseksi.**
- ❖ Ryhmävasun tehtävänä on yhteisesti sovittujen arvojen sekä toimintatapojen täsmentäminen ja konkretisoiminen eri-ikäisten lasten ryhmissä. Varhaiskasvattaja huolehtii omalta osaltaan ryhmävasussa sovittujen käytäntöjen toteutumisesta. **Ryhmävasu on kuukausisuunnittelun, toiminnan arvioinnin ja arjen määräytymisen perusta.**
- ❖ Hyvän varhaiskasvatusympäristön tunnusmerkkejä ovat **muuntuvuus, jatkuva havainnointi ja arviointi**. Lasten osallisuus ympäristön suunnittelussa, lapselle ominaisten toimintatapojen toteutuminen, pienryhmätoiminnan mahdollistuminen sekä esteettisyys ja viihtyvyys ovat edellytyksiä hyvälle kasvu- ja oppimisympäristölle.

➤ **Suunnittelun kehyksenä lapselle ominaiset toiminnan tavat – suunnittelun lähtökohtia:**

- Havainnoidaan lasten kiinnostuksen kohteet.
- Suunnitellaan, miten lasten oppimista voidaan tukea lapsia kiinnostavassa toiminnassa.
- Suunnitellaan teemallisia sisältöjä leikkimiseen, liikkumiseen, tutkimiseen ja taiteelliseen kokemiseen ja ilmaisemiseen.
- Tuetaan ja mahdollistetaan lasten keksimät jutut.
- Kasvattajat ovat aktiivisesti läsnä lasten toiminnassa.
- Toimintaa ei jätetä toteuttamatta jonkun kasvattajan puuttuessa.
- Joustava päivärytmi.
- Suunnitellaan kokonaisuuksia yksittäisten toimintatuokioiden lisäksi.

➤ **Arviointi on suunnittelun perusta.** Arviointia toteuttaessaan kasvattajien tulee tarkastella, missä tilanteissa ja mitä tekemällä lapsilla on mahdollisuus oppia sekä miten lapsi voi osoittaa oppimistaan. Lapsen oppiminen on prosessi, johon monet tekijät vaikuttavat.

➤ **Kirjataan palautteita ja arviointia > kehittymisen mahdollisuus.**

Lapsiryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

Itsearvioinnin, ryhmätyöskentelyn ja suunnittelun tueksi

Ryhmävasu tehdään kauden alussa ja sitä arvioidaan vähintään kaksi kertaa toimikauden aikana; vuoden vaihteessa ja keväällä. Lasten vasujen valmistumisen jälkeen ryhmävasua täydennetään.

Päiväkoti:

Ryhmän nimi:

pvm:

Päiväkotimme / ryhmämme yleinen kuvaus

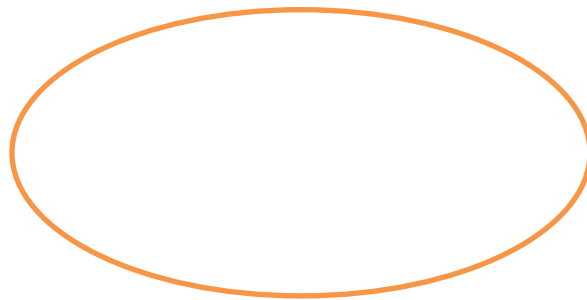
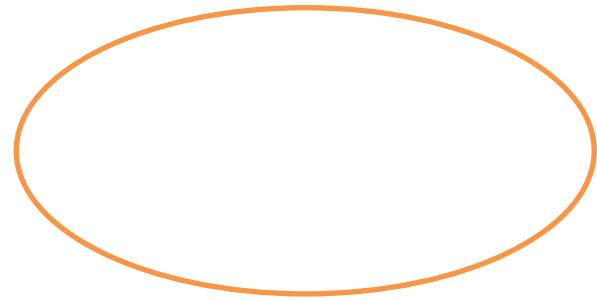
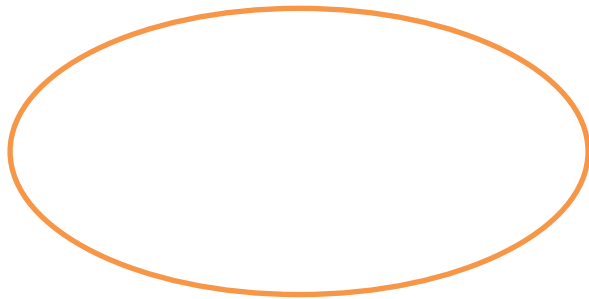
Kasvatushenkilöstö / tiimin jäsenet	Osaamisalueet / vahvuudet	Sovitut vastuutehtävät
❖		
❖		
❖		

Tiimin sopimukset ja toimintatavat	Toimimme näin	Tiimisopimuksen seuranta ja arviointi
<ul style="list-style-type: none">• Mitkä ovat tiimimme kasvatusperiaatteet?• Minkälaisia käytäntöjä tiedonkulkuun ja tiedotukseen on luotu?• Mitkä ovat tiimimme yhteiset säännöt?• Millaisia yhteistyökäytäntöjä tiimissä on? Entä muiden tiimien kanssa?• Mitkä ovat tiimin palaverikäytännöt?• Miten toimimme poikkeustilanteissa (esim. sairastuminen)?		
Esimiehen kanssa sovittua		

Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus	Toimimme näin	Arviointi
<ul style="list-style-type: none">• päivähoiton aloituskäytännöt / vastuuajaisen sopiminen • miten otamme huomioon vanhempien kasvatuskäsitykset ja toiveet • haku- ja lähtötilanteet/ tiedonvaihto • yhteistyömuodot		

Ryhmämme keskeiset tavoitteet - ryhmämme lapset

KOONTI LAPSIRYHMÄN KIINNOSTUKSEN KOHTEISTA, VAHVUUKSISTA JA TUEN TARPEISTA

Nimi	Kiinnostuksen kohteet	Vahvuudet	Tuen tarve	Toimintatavat	Arviointi

Nimi	Kiinnostuksen kohteet	Vahvuudet	Tuen tarve	Toimintatavat	Arviointi

OULU

Nimi	Kiinnostuksen kohteet	Vahvuudet	Tuen tarve	Toimintatavat	Arviointi

Nimi	Kiinnostuksen kohteet	Vahvuudet	Tuen tarve	Toimintatavat	Arviointi

OULU

Nimi	Kiinnostuksen kohteet	Vahvuudet	Tuen tarve	Toimintatavat	Arviointi

Tavoitteena hyvinvoiva lapsi – lapselle hyvä päivä tänään

Lapsen hyvinvointi	Toimimme näin	Arviointi
<ul style="list-style-type: none">• vastuaikuinen / pienryhmätoiminta• psyykinen ja fyysinen turvallisuus• perushoitotilanteet lapsen itsenäisyyden tukeminen (ruokailu, wc –toimet, pukeminen)• päivärytmi• ulkoilu		

Vuorovaikutus ja kieli	Toimimme näin	Arviointi
<ul style="list-style-type: none">• lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus • lasten keskinäinen vuorovaikutus • tunteiden ilmaisu /omien tunteiden tunnistaminen ja sanoittaminen (lapset ja aikuiset) • arjen toiminnan sanoittaminen • kielen kehitys / tukeminen		

Pienryhmätoiminta

Vastuuaikuisen ja muut pienryhmät:		
Pienryhmätoiminnan toteuttaminen		Arviointia

Pienryhmätoiminnan toteuttaminen	Arviointia

- ❖ Hyvän varhaiskasvatusympäristön tunnusmerkkejä ovat **muuntuvuus, jatkuva havainnointi ja arviointi**. Lasten osallisuus ympäristön suunnittelussa, lapselle ominaisten toimintatapojen toteutuminen, pienryhmätoiminnan mahdollistuminen sekä esteettisyys ja viihtyvyys ovat edellytyksiä hyvälle kasvu- ja oppimisympäristölle.

HYVÄSSÄ FYYSISESSÄ YMPÄRISTÖSSÄ

- Lapselle ominaiset tavat toimia toteutuvat.
- Lapsen mielenkiinto, uteliaisuus ja innostus kokeilemiseen ja oppimiseen herää.
- Leikki ja muu toiminta voidaan eriyttää pienempiin ryhmiin. Lapsella on tilaa leikkiin ja rauhoittumiseen.
- Lasten leikin kehitysvaiheet on otettu huomioon leikkiympäristössä.
- Lapsen osallisuus sekä suunnitteluun että arviointiin mahdollistuu.
- Sisä- ja ulkotilojen välineistö on rikas, monipuolinen ja lasta leikkimään ja tutkimiseen houkutteleva ja innostava.
- Välineistö on lasten käytössä.
- Hyödynnetään lähiympäristöä, luontoa ja vuodenaikojen vaihtelua.

HYVÄSSÄ PSYKKISESSÄ YMPÄRISTÖSSÄ

- Lapsille puhutaan myönteiseen äänensävyyn ja otetaan katsekontakti.
- Kuunnellaan ja tunnistetaan lapsen huolenaiheita ja vastataan niihin lämpimästi.
- Lasten erilaisuus tunnistetaan, otetaan huomioon ja hyväksytään.
- Lapsille osoitetaan lämpöä ja kiintymystä.
- Lapset saavat lohtua ja pääsevät syliin sitä tarvitessaan.
- Lasten mielipiteitä, kysymyksiä ja toiminta-aloitteita kuunnellaan ja niihin vastataan.
- Lasten itsetuntoa tuetaan kehumalla, rohkaisemalla ja tarjoamalla onnistumisen mahdollisuuksia.
- Kasvattajat arvostavat arjen kaikkia tilanteita lasten oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta tärkeinä tilanteina ja toimivat niissä lasten oppimista ja hyvinvointia edistäen.

HYVÄSSÄ SOSIAALISESSA YMPÄRISTÖSSÄ

- Kasvattajien keskinäinen vuorovaikutus on hyväksyvää, positiivista ja toimii mallina lapsille.
- Kasvattajat edistävät hyvän ilmapiirin syntymistä ja luovat lapsille mahdollisuuden kokea yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta.
- Kasvattajat vaalivat lasten ystävyysuhteiden rakentumista ja jatkuvuutta.
- Lasten keskinäisiä sosiaalisia suhteita tuetaan.
- Henkilöstön ja vanhempien vuorovaikutus on arvostavaa ja avointa ja vanhemmat nähdään tärkeänä osana sosiaalista yhteisöä.
- Erilaisia mielipiteitä kuunnellaan ja kunnioitetaan ja niistä keskustellaan rakentavasti.

- ❖ Varhaiskasvatuksen toteuttaminen tapahtuu **sisällöllisten orientaatioiden** kautta. Varhaiskasvatuksessa tiedonalat ovat vielä orientaatioita, joiden avulla lapsi saa näkökulmia itseään kiinnostaviin ulkomaailman ilmiöihin. Sisällölliset orientaatiot tulevat lapselle tutuiksi leikkimisen, liikkumisen, tutkimisen ja taiteellisen kokemisen ja ilmaisemisen kautta.
- ❖ Sisällölliset orientaatiot huomioidaan suunnittelemalla ne ryhmävasun sisältöihin. Esimerkiksi tutkimisen sisältöihin kirjataan miten huomioimme sisällölliset orientaatiot tässä osa-alueessa.
- ❖ **Matemaattinen orientaatio** sisältää vertaamista, luokittelua, päättelystä sekä laskemista. Matemaattiset orientaatiot tulevat läpikäydyksi arkipäivän tilanteissa leikinomaisesti lapsille tuttuun ja heitä kiinnostavien, materiaalien, esineiden ja välineiden avulla. Matematiikkaa on kaikkialla. Kasvattaja voi herättää lasten matemaattisia ajattelutaitoja ja kiinnostusta pohtimalla ja keskustelemalla.
- ❖ **Luonnontieteellinen orientaatio** sisältää ympäristökasvatusta ja kestävän kehityksen periaatteita lapsille sopivassa muodossa. Lapset tutustuvat elollisen luonnon ilmiöihin havainnoimalla, tutkimalla ja kokeilemalla. Luonnontieteelliset kokeilut antavat lapselle tilaisuuden harjoitella syy-seuraus-suhteiden ymmärtämistä. Luonnontieteessä huomioidaan eri vuodenaikojen vaihtelut. Kasvattaja ohjaa lasta kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa ja ympäristöä. Lapsen kanssa voi tehdä havaintoja ja ihmetellä luonnossa tapahtuvia muutoksia, tutkia ja tutustua omaan lähiympäristöön.
- ❖ Varhaiskasvatuksessa perehtymällä menneeseen kasvatetaan juuret tulevaisuuteen. **Historiallis-yhteiskunnallisen orientaation** tehtävänä on rakentaa kuva menneisyydestä siitä kertovien esineiden ja dokumenttien avulla. Tutustutaan lähiympäristön ja kotiseudun historiallisiin kohteisiin, jotka näin saavat aikaulottuvuuden ja uusia merkityksiä. Leikkihistoriaan tutustutaan perinneleikkien avulla. Vieraillemalla museoissa siirrämme kulttuuriperintöä lapsille.
- ❖ **Esteettinen orientaatio** avautuu havaitsemisen, kuulemisen, tuntemisen ja luomisen sekä kuvittelun ja intuition kautta. Tähän lapsi tarvitsee aikuisen läsnäoloa ja apua. Lapsi tarvitsee omakohtaisia aistimuksia, tuntemuksia ja kokemuksia esteettisen kauneuden havaitsemiseksi. Lapsi oppii arvostamaan ympärillään olevaa kauneutta kasvaen näin ihmisenä.
- ❖ **Eettinen orientaatio** keskittyy tarkastelemaan arvoihin ja normeihin liittyviä kysymyksiä. Varhaiskasvattaja ohjaa lasta pohtimaan kysymyksiä oikeasta ja väärästä, hyvästä ja pahasta, totuudesta ja valheesta, oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja toisen ihmisen kunnioittamista unohtamatta. Näitä asioita tarkastellaan lapsen arkielämän tilanteiden ja tapahtumien kautta.
- ❖ **Uskonnollis-katsomuksellisen** orientaation tärkein lähtökohta on luottamuksellinen ja hyvä yhteistyö lapsen vanhempien kanssa. Yhteistyö perustuu kodin vakaumuksen ja arvojen kunnioittamiseen. Lapselle annetaan mahdollisuus hiljentymiseen. Lasta askarruttavia kysymyksiä pohditaan ja ihmetellään yhdessä.

Lapsen tapa toimia – suunnitellaan lapselle mahdollisuuksia

Lähde: Gyekye, M. & Nikkilä, P. 2013.
Arviointiympyrä

Lapsen tapa toimia	Toimimme näin	Varhaiskasvatusympäristö / välineet
<p>Leikkiminen Lapsia kannustetaan monipuolisiin leikkeihin, leikkisanaston ja ilmaisujen käyttämiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leikkipaikat ja leikkiaika • Leikin loppumisen ennakoiminen • Leikkivälineiden monipuolisuus ja niistä huolehtiminen • Leikkiteemojen ohjaaminen ja rikastuttaminen • Leikkiympäristöjen muuntaminen ja uusiminen • Monipuoliset leikkimahdollisuudet • Kasvattajan osallistuminen leikkiin / leikin havainnoiminen • Lapsen osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet 		

Lapsen tapa toimia	Toimimme näin	Varhaiskasvatusympäristö / välineet
<p>Liikkuminen Lapsia kannustetaan päivittäiseen liikkumiseen sisällä ja ulkona</p> <ul style="list-style-type: none">• Lapsen luontaisen ja oma-aloitteisen liikkumisen mahdollistaminen• Liikkumisen mahdollistaminen erilaisissa ympäristöissä• Materiaalit ja välineet ovat lasten saatavilla• Lasten omat ja ohjatut liikuntaleikit		

Lapsen tapa toimia	Toimimme näin	Varhaiskasvatusympäristö / välineet
<p>Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen Lapsia kannustetaan oma-aloitteiseen taiteelliseen ilmaisuun</p> <ul style="list-style-type: none">• Monipuoliset materiaalit ja välineet• Monipuolisuus: musiikki, kirjallisuus, draama, käsillä tekeminen ja kuvallinen ilmaisu• Lasten omat luovat ideat ja projektit• Arkipäivän taiteelliset kokemukset• Teatteri, taidenäyttely, museo, luonnonilmiöt ja maisemat		

Lapsen tapa toimia	Toimimme näin	Varhaiskasvatusympäristö / välineet
<p>Tutkiminen Lapsia kannustetaan pohtimiseen sekä kysymiseen ja vastausten etsimiseen</p> <ul style="list-style-type: none">• Materiaalit ja välineet ja niistä huolehtiminen• Koko toimintaympäristö: sisätilat, piha ja lähiluonto• Aistien ja kehon käyttö tutkimisen välineenä• Yhteinen tiedon hankinta• Kasvattajat eivät anna valmiita vastauksia vaan auttavat lapsia itse tutkimaan ja oivaltamaan		

Ryhmän toiminnan arviointia

<p>Palautteet: kirjaa pvm, palaute, palautteen antaja</p>	<p>Sovitut toimenpiteet: kirjataan keskustelut, toimenpiteet ym.</p>	<p>Seuranta: kirjaa milloin tilanne arvioidaan > toteutuneet toimenpiteet ym.</p>
--	---	---

Palautteet:

kirjaa pvm, palaute, palautteen antaja

Sovitut toimenpiteet:

kirjataan keskustelut, toimenpiteet ym.

Seuranta:

kirjaa milloin tilanne arvioidaan
> toteutuneet toimenpiteet ym.

OULU

Muuta huomiotavaa:

